

LA BARRETINA

SETMANARI HUMORÍSTICH, POPULAR Y CATALÁ DE BONA MENA
DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLÍTICH
SORTIRÁ CADA DIVENDRES

Se trobará en tots los kioscos de la Rambla y demás llochs de venda de periódichs

Encàrrechs y correspondencia: Carrer de Barbará, n.º 16 bis, entressol porta 1.ª

Número solt, 5 céntims. - Suscripció per un any, 3 pessetas.

SUMARI: Text: De tot arreu, per *Set Ciències*. - Lo pagès y 'l lloro, (poesia) per *Nacis Alsina de B.* - Dinars plorant, per *Mustafá Xiulets de Fusta Blanca*. - Quina son!; (poesia) per *A. Dolent*. - Diálech de actualitat, per *Peret de Pelagalls*. - Los focs artificials, (poesia) per *Passat de moda*. - Lo peix de l'ona, per *Maria de Bellloch*. (Acabament). - Cantars, Epigramas y cosas que no son epigramas ni cantars. - A la vora del foch. - Telegramas. - Trenca-closcas. - Correspondencia.

CARNESTOLTAS

Ja torna aquest mestre com tots los anys disfressat de Carnestoltas; y encara que 'l barret li tapa las ban-yas, prou se li veuhen la qua y sas fastigosas alas.

Y com té tan bonas paraulas, m' arreplega al pobre Baldiró en forma de ví de setze, no dexantlo en pau fins que l' hi surt per la punta del nas.

A n' aquest parell d' entusiastas defensors dela Camama de 'n Calsas, ab un trau y un colp d' ampolla se 'ls emporta á las Calderas.

Y á dins de magnífichs salons, ab vestits de gran preu, guants blancs, caretas de ca 'n Francisquet, molta goma molts perfums, es ahont sol fé 'ls millors negocis.

DE TOT ARRÉU

o Rvt. Pare Llorens M' Carthy, caputxi, ha publicat una «Gran àtica de la llengua indostana» en francès, que apar destinada á promoure á França y altres paysos d' Occident, lo conexement cada vegada major, de la India moderna.

Y després vindrà la *Camama den Calsas* parlantnos de la ignorancia del clero y de les Ordes relligioses!

Traduhím de un periodich católich:

Alamanya.—Lo Congrès católich de Munich, á proposta del prevere Wehr, ha recomanat la construcció de cases especials pera 'ls obrers. Lo de Palerm ha tractat especialment de la situació dels que á Sicilia se dedican á la explotació del sofre.

Ab los actes de abdues assamblees, se demostra que totes les qüestions de interès material, que poden influir en los interessos morals y espirituals dels obrers; ocupan un lloch de preferencia en les tasques dels católics actuals.

Es á dir, que si 'ls obrers ho pensaven be, veurien que 'ls católics han sigut y serán sempre llurs millors amichs, los qui, sens dirigirlos paraulles de fullaraca, que sols serveixen pera enganxarlos fentlos mes desgraciats, se preocupen de son pervindre y benestar.

Quina nierada n' hi deu haver á la Habana! Vuy dir de filibusteros, tres-punts y demés brucia!

Tant prompte com hi arrivá la nova de que 'n Weyler havia sigut nombrat Capitá general, foren á centenars los individus que prengueren passatge cap als Estats-Units.

Un telegrama deya que tant sols en quatre dies s' havien despatxat mes de 370 passaports pera l' extranger.

Axó es que senten fetor de socarrim y les lloques toquen lo pirandó.

Ha causat estranyesa que l' *Eco de las Cloacas* hage fet sonar la flauta per casualitat en la qüestió del mercat del bestiar.

Perqué fins ha enfonsat la teya en lo privilegiat cos de provehidors, que son los qui fan mes guerra al establiment de dit mercat.

Essent aquest una cosa bona, lo natural era que l' *Eco* ho combatés y 's posés al costat dels qui fan lo seu agost á despeses del públich que te de rosegar carn dolenta y cara.

Perqué no ho fa lo pinxo de la casa gran? Es que vol probar si fentlos pessigolles, li tapan la boca ab algún pinyol ó carmetlo?

Lo propietari de la casa n.º 7 del carrer de Bonavista de la vehina vila de Gracia ha fet una bona neteja del edifici, donant lo desahuci á una germandat de tres-punts que ab lo nom de *Caballeros Templarios*, l' hi havien empestifat de mala manera.

Ha tingut de repintar totes les portes y cremar ab petroli les esquerdes de les parets.

Si tots los propietaris ho fessen axi... no farien mes que cumplir ab son dever.

Perque si no hi hagués lloques no hi haria polls.

De tots modos, la conducta del propietari de la esmentada casa, mereix un aplauso.

Llegim en un periodich extranger los següents datos sobre l' origen del sucre: Los xinos lo coneixien fa mes de tres mil anys.

Desdel' Assia, d' ahon s' extreya de la canya, fou importat á Grecia per un dels generals d' Alexandre lo Gran, en l' any 325 abans de Jesucrist. En l' any 150 de la nostra Era lo metje Galeno receptava sucre com á remey d' algunes malalties.

En quant á refinarlo, diu que 's feya ja en 659, essent inventat pels árabes, y assegurantse que un comerciant americá va introduhir á Sicilia lo secret de la fabricació.

Estadística retrospectiva.—Xexanta sis presidents dirigiren los treballs de la Convenció francesa. Heusaquí lo que 'ls succehí: Divuyt moriren

en lo patíbul. Tres se suicidaren. Vuyt foren deportats. Sis empresonats. Quatre se tornaren boigs. Vintidos foren declarats fora de la lley. Tots los presidents que obtingueren dos vegadas los honors del silló presidencial, moriren de mort violent. Per últim, casi tots los secretaris acabaren en lo patíbul.

Nostre distingit colaborador que 's firma ab les inicials I. T. P. ha tingut la amabilitat d' enviar-nos un exemplar de la brometa dramática, en vers, ab dos actes y tres quadros, titulada: *Un burr, dich, Un sabi fi de sigle*.

Es una crítica divertida y molt apropósit pera representarse en los teatres d' associacions católiques. Lo pseudonim de son autor es prou conegut de nostres lectors pera que tingam necessitat de elogiar sa nova producció.

Se trobará de venda á Manresa y en la estampa de Sant Joseph ahon ha sigut esmeradament impresa.

Han visitat nostra redacció *La Idea*, de Tarragona, *El Nuevo Ideal*, de Mataró y la *Revista de Sabadell*. A tots agraphim la visita y correspondém ab lo cambi. També havem vist ab pler, la reaparició del setmanari regionalista de Vilafranca *Las Cuatro Barras*.

Una nota d' arqueología cristiana.—La indumentaria en los crucifixs se titula la monografía que acaba de donar á la estampa don Joaquim de Gispert y d' Ferrater, en la qui tracta ab molta erudició de la diversitat de formes ab que s' ha vestit la Imatge del Santíssim Cos del Senyor, en la Creu.

Aquest curiosíssim treball que acredita una vegada mes la competencia de son autor, en la ciencia arqueológica, va ilustrat ab vuyt fotografats de altres tants crucifixs notables, y resulta un estudi molt complet de les *Magestats*, com á tipo estétich, que l' art catalá va importar de l' Orient.

Rebi lo senyor de Gispert nostra mes coral enhorabona.

SET-CIENCIES.

Lo pagés y 'l lloro

A la Rambla dels Estudis un diumenje allá 'l mati n' hi havia un lloro á la venda, molt parlador y aixirit; quan vels hi aquí que passava per aquell lloch un pagés, y al contemplarne 'l llorito ell mateix á si 's digué: ¡oh quin aucell tan hermós! lo seu plumatge m' admira si no costés gayre arjant de bon grat lo comprarin; y ensemps axó murmolava al lloro voigüé tocar mes de prompte eix se li gira boy xerrant *llorito real!* depressa la ma retira lo pagés parat, tot fret, dihenti, *dispensi. 'm pensaba que no era mes que un aucell.*

NARCIS ALSINA DE B.

DINARS PLORANT

UN susto més terrible he tingut avuy tot dinant! figurintse que estava menjant ab un gust extraordinari un plat de cargols á la patarrellada y tot d' un plegat las barras m' han fet un crak lo matex que si se m' haguessin partit ab quatre trossos ¡y quin dolor! al matex temps que 'm cau un trossás de quexal que semblava una veritable admetlla d' Arenys.

La causa era molt senzilla; á qualsevol li pot succehir, dístret, sens dupte, hi romput un os de costella de cargol, y *catarech* calax ab dos trossos. Per un altre, axo no significaría res, pero pera mi es un trastorn de gran consideració, y no

n' hi ha per menos, puix era l' únich queixal que 'm quedava, y com estem al sigle dels quexals...

Que no? á veure qui te l' atreviment de tradirme.

Voste? ¡ah! que ho demostrí? axo es altra cosa ben mirat tan sols vol dir que no basta la meua paraula; no hi fa res; donchs qui vulgui escoltar que escolti y qui no, que toqui 'l dos.

Mirin, pera demostrá 'l que 'm propono no ha de ferlos més que una sola pregunta: ¿son gent diari? ¿sí? Donchs ja son á la olla. Ara diguin: han passat gayres días sense llegirhi la notícia que 's dona algún dinar ó altre? Ben net que no. «Lo distingit jove D. Fedrich Escarola, per exemple, ahí va casarse ab Donya Elvira Aragada, passant tots los invitats després de la cerimonia al acreditat restaurant Martín, ahon se va servir un suculent dinar.»

«En celebració de haverse concedit la creu de Carlos tercer al gitano que vá esquilá ab maquina 'l gos del Senyor Lluvarro Esverzer durant la permanencia en aquesta capital, tots los del club han resolt donarli un tech; no 's sab encara si lo reputat restaurant Mosca y Cabell ó be á ca Pere Brut.»

«Trovanse en aquesta ciutat de pas pera Buenos Ayres lo famos matador de toros Cucaracha, alguns de sos entusiastas admiradors volen seguirlo ab un suculent dinar á Miramar.»

Encara no 'n tenen prou? donchs si senyor, ha que confessarho: som al sigle dels quexals, desgraciats dels qui no 'ls tenen esmolats, ja estem ben frescos; perque no hi ha ningú que 's vegi lloure, á cada dos per tres, de tenir que assistir á un ó altre dinar de compromís.

Acabas la carrera, donchs un dinar, trobas bona colocació? un altre dinar; si 't casas perque 't casas, sino 't casas perque no 't casas; sino te recordas, ja t' hi farán pensar, aquells de la taula del café, los companys d' oficina, los de carrer, en fi no t' hi preocupis que no 't faltarán ánimas piadosas que 't farán l' efecte de quas de pansa, com aquell qui diu te portarán á coll y bé á la festa, t' assentarán á la taula y t' ajudarán á comprar 'l gran dinar, tot absolutament, tot; no deixant de tenir ab tu, tota mena de consideracions ab reserva á ton favor, de la més delicada part de la festa, la més honrosa. la més distingida, la més considerada... la del pago.

Hi ha dinars familiars y d' amistad, modestos y suculents, campestres y ciutadans, monarquicos y republicans, elegants y cursis, de sense res de cap, y de gorra (aquests escassejan), d' arribadas de passadas, de despídos, de inauguracions, de clausuras, de alsas de bolsa, de baixas, casaments, bateigs, y fins de morts quan se tracta d' algun oncle rich sense fills, etc., etc., etc., perque no acabaría may la llista que be á demostrarnos que en nostre sigle tot se converteix (y tan que 's queixa la classe), en benefici pera la agricultura.

Velshi aquí 'l que no 'm cap á la Barretina y no obstant haig de confessar la meua miseria que alguna vegada hi arrivat á assistirhi també, y referexo á aquests dinars de despídos.

Quina pena tan terrible passen, los bons, atichs y fidels amichs de Don Ruperto Rompecabezas y Polvorin de Guerra! fa poch dias va arribar la noticia de que havia sigut ascendit á Capitá general y destinat á la Capitanía general de Catalunya.

Quina llastima! un militar tan digne, tan treballador tan actiu, l' inventor del fusell salvavidas y dels canons d' agullas saqueras, un dels millors generals de nostre exercit, aquell que ab una columna de vint mil homes y vuyt escuadrons de caballería va conquistar la plassa de Figueras heroicament defensada pel sargento Rodriguez y dotze individus al seu mando, en una paraula una estrella polar patria.

La premsa li dedica entusiastas articles; demanan al govern totas las forsas vitals del pays, que revoqui son rellevo, una reunió de comissionats lo visitan y al últim tot aquell entusiasme vé á convertirse en un banquet de mil ó dos mil cuberts perque si la costum va augmentant la qualitat dels dinars, al mateix compás va exagerantse lo nombre dels comensals, de tal manera que un de tantos projectes d' arreglo de la plassa de Catalunya, es lo proposat pel dueny del hotel Continental, consisten en cubri-la ab una gran vela pera destinarla á dinars de deu mil cuberts.

Sempre 'm recordaré 'l dinar de despido ab que varem obsequiar á un antich company, per suposito distingit quimich, inventor de la *Salfumarita*, maravillos liquit que baix la base del safró, no treu tan admirablement tota mena de tacas, que no hi queda ni la roba. Donchs bé, aquella eminencia va ser despedida per tots los millors amichs, ab un dinar de dos duros (de cinch pessetas) á ca 'n Justin.

Quina tristesa regnava á la taula! ningú gosava á parlar!, tothom estava desconsolat; no n' hi havia per menos; encara que ab un bon son, se 'n anava á Oceanía, destinat de Enginyer jefe d' unas minas de paper d' estrassa. Pot ser lo

venrém may mes ¡pobre Rufinu! jo pensava, y ab feynas y trebals vaig poguer menjarme dos plats curulls de macarrons á la italiana, quatre talls de badella sis croquetas de gallina y dos cuxas de pollastre ab such, y tan va anar augmentant lo meu trastorn que jab franquesa! al arribar als postres no vaig poguer empassar-me mes que dos plats de crema y vuyt talladas de meló.

Axó si que 's pot dir qu' es 'l últim grau de la monomania dels dinars; DINARS PLORANT.

MUSTAFÁ XIULETS DE FUSTA BLANCA.

¡QUINA SON!

Veura, per poch que s' hi fixi,
l' menos observador
qu' en aquesta trista vida
hi abunda en extrèm la són.
—Fulano dorm més que 'l guix—
sentiréu á dir molts cops.
¡Jesús, y d' aquesis fulanos
quants y quants n' hi ha en lo mon!
A l' hivern son á dotzenas
los quins á posta de sol
van á joch com las gallinas,
per no gastá en llum y foch,
y per altra part no manca
qui fins á las onze dorm,
prenent xacolata al lit
per lliurars del mal de cor.
Y á l' istiu, ¡si 's dorm, Deu meu!
Ab pretext de la calor,
los quins esperan el vespre
per aná á dormir, son poch;
sino que al moment que acaban
de dinar, sens dilació
s' encaminan á la cambra
á dormir una hora ó dos.

No anessiu pas á tals horas
á casa de certs senyors,
que 'os sortirá la criada
y ab tó sech y reganyós
pitjor que cap majordona,
os preguntarà:—¿qué vol?
—¿No hi es lo senyor zutano?
Lo volta veure... un poch...
—Lo senyor ara descansa,—
y lo que fá, son uns ronchs
que 's senten á una distancia
com d' aquí fins á Moscou.
Exa digressió 't suplico
que 'm dispensis, car lector;
dante gracias, continuo
la meva disertació.

La són no més la voldriam
mentres som al lit, y prou;
mes ella se 'ns apareix
en mil altres ocasions,
prescindint de circumstancies,
en son cas, de temps y lloch,
posantnos en compromisos
y á voltas fins en afronts.

¿Qui no ha fet petar bacaynas
escoltant á Don Odon?
¿Qui no há, tot fent visita
pesat figas algun cop?
¿Y á qui, de petit ó gran
no há son mestre ó superior
reptat més d' una vegada
tractantlo de toca-son?

Fins tal volta tú mateix
tot llegint aixó t' adorms;
parlant de són, no seria
cap mica extrany que aixis fos.
També ara á mí m' embesteix
una gran passió de són:
los ulls se 'm clouhen... no hi veig...
la ploma 'm cau... no sé hont soch...
Ja no extranyo, ans al contrari,
ja entench perquè en Calderón
digué que *La vida es sueño*:
tenia... molta... ra...ho.

A. DOLENT.

li ha caygut la mala sort de tení d' anar á Cuba. Fa quatre ó cinch dies que nos ha escrit desde Ordunya ahont está de guarnició lo seu batalló, participantnos aqueixa desgracia ab una carta de despedido que es capás de fer eterní les pedres. Diu que no confia pas veurenos mes y se despedeix per l' altre mon, que li perdonem los disgustos que 'ns ha donat y que l' encomanem á Deu y al angel de la guarda, puig está ben convensut que una bala ó l' vómit donarán compte d' ell. Aixis es, que tan jo, com la meva dona, desde que varem llegi la carta no fem mes que plorá y desesperarnos, y fins temo que arribarém á perdre l' enteniment si no 'ns sabem conformá.

M.—¡Oh! tampoch n' hi há per tant Juliá. Molt sensible y dolorós es per los pares perdre un fill, pero jamay es prudent ni cristiá portar aqueix doló fins á la desesperació; mes que mes, en aqueix vostre cas. Mirau, jo, os cambiaria de bona gana la tribulació que passéu del vostre fill, ab la que jo també estich passant del meu.

P.—¿Com que també 'l te á les armes senyó Pau lo seu noy?

M.—No que 'l tinch á Barcelona.

P.—Ah, per axó que temps passat vaig sentir á dir pel poble que l' havia tirat cap allá als estudis de per avall.

M.—Si, lo vaig portar á Barcelona á estudiá per *potacari* perque sembla que plantat ab un d' aqueixos poblets de la ribera, pot fer una bona conducta y la gent no haurán d' aná á Guissona ni á Agramunt per les medicines. Lo vaig matriculá, constantme moltes pessetes per cert, y heus aquí que ara m' eseriu qu' está mol disgustat per que 'l fan aná á una escola layca que 'l govern sosté dins de la universitat.

P.—Caratsu qu' es estrany axó, no pot ser senyó Pau, es que el seu noy l' enganye per no tingué d' aná á l' estudi.

M.—No m' enganya, no, Juliá, perque ahi mateix vaig llegir al diari que alguns pares se quexaban d' aixó y demanaven al Rector de l' universitat qu' els tornesen los quartos de la matrícula per que no volien que los seus fills anessen á aquell estudi laych, y sels respongue; ó asisti á l' aula ó perdre 'l curs; de quarto no sen torna cap.

P.—¡Mala ira de bét sentada! si que senyó Pau ni há per desesperarse, perque suposo que aquell estudi que diu, deu ser un estudi com lo que hi há allí dalt á Guissona, contra l' qual vosté y Mossen Joan ab los demes Rectors d' aqueixa ribera van treballá tant per que no hi anessen xicots d' aqueixos pobles, ¡y ara vosté tení de aguantá que lo seu noy hi vagi, á menos de perdre l' curs! Pero aqueix mestre de Barcelona deu sapigué mes que 'l d' aquí dalt?

M.—Llamp que 'l... Deu meu perdoneume, no 'm diguis que siga sabi, perque si l' un porta albarda, l' altre selló. Lo que han dit tots los diaris menos lo *Diluvi* y la *Campana* es que té una gran habilitat pera robá lo que han escrit alguns sabis y ferho passá com á propi en las obras que ha publicat.

¿Sabs que fá? enganyá als joves ab viatges de recreo, y demostrar lo ruch qu' es; com á la Garriga ahont un pagés *llanut* va riurers d' ell portantlo al camp ahon anys enderrera hi havia colgat un ruch molt gros...

P.—¿Y que va succehí?

M.—Va dir que eran los ossos d' un Hipparión (animal antidiluví.)

P.—No obstant senyó Pau, aquest día vaig sentir fer mols elogis d' aquest mestre de Guissona, sobre tot dihen que parla mol be l' castellá.

M.—Oh teniu rahó, lo parla tan be com vos lo catalá.

P.—Si, mes jo no entench lo castellá.

M.—Ell tampoch enten lo catalá.

P.—Ah, ¿no? y donchs com s' entenen ab los xicots de estudi?

M.—Ab los xicots que te á estudi crech que no s' han arribat á entendre may; perque surten del seu estudi tan ruchs y toñtos com hi han entrat, pero un bon xich mes dolents. ¿Sabeu ab qui s' há sapigut entendre aqueix mestre laich? ab los seus protectors, que sis ó set anys enderrera alguns d' ells eren propietaris majors contribuyents d' aquella comarca de Guissona, y avuy ja no constan sos noms al padró de vehins, perque la miseria los ha fet marxá del pays; ni als llibres d' amillament perquellurs propietats han passat al domini dels acreedors que li dexáren diners pera sostenir la escola layca y mantenir la familia del mestre laych. En cambi aquest, que va vení fet un pelat, de Valladolid, es avuy propietari de quatre ó cinch finques que ha comprat al mateix terme de Guissona. Y *vaya lo uno por lo otro* que dihen los castellans.

P.—Caratsos, si que s' ha sapigut aprofitá aquest mestrot. Pero no pot sé qu' hagi adelantat tants quartos ab tan poch temps y quasi sense noy á la escola; es que ja 'n debia tení alguns quan va vení.

M.—Mireu si 'n tenia bon munt Juliá, que jo sé de bona tinta, per un de sos protectors mes acreerims, arruinat com los altres, que diu que va

arribá á Guissona ab sols quatre nyiyols y una forma de sabata, que lo seu pare sabaté de Valladolid li va doná pera que anés á guanyarse la vida. ¡Y encara hi ha uns quants babaus que sé dexan ensarroná! pel demés Juliá, tornánt á les nostres tribulacions, com á pare, m' estimaria mes la situació del vostre, camí de Cuba, á la del meu que es á Barcelona, perque al cap y á la fi, lo vostre, pot morir á Cuba, es veritat, pero morirá cristianament, per los bons sentiments que conserva, segons sé deduheix del contingut de sa última carta, y á vosaltres vos quedará la honra de que ha mort defensant la integritat de la patria; en cambi á mí, si lo meu fill es victima de les impies y atees doctrines del seu mestre, será la meva ignominia mentres viurá, ab la probabilidad de dexarme per testament la deshonra d' algún crim.

P.—Te moltíssima rahó Senyó Pau, y aqueix seu argument ja casi me comensa á aconsolá de la nostra desgracia. ¡Quín mon de tribulacions, y quina época tan terrible a travéssem! Sembla á fé, que de algún temps á aquesta part, Deu hagi retirat la seva protecció als espanyols.

M.—No ho sembla, no, Juliá, sino que realment es una veritat, pero ja veureu, com que molts espanyols l' hi han retirat primé l' estimació, lo respecte y la obediencia, no es estrany que Ell nos hagi retirat la protecció. Mireu, fa mol poch temps que Deu, per conducte del seu representant en la terra, nostre santíssim Papa Lleó tretze, va demanar ab molt interés al govern d' Espanya que fes retirar un llibre impio que va publicar lo ruch de Buen ó de Mal (nom recorde be com se diu) de Barcelona, y hasta que 'l separés á éll de la universitat perque era ateo; y lo govern ha escoltat aqueixa ordre de Roma com aquell que sent ploure, desde lo llit ahont está be, y se gira de costat pera estar milló. Lo llibrot continua venentse per tots los Kioscos de Barcelona, y lo seu autor continua esplicant en sa cátedra d' aquella universitat ab escandol dels católichs, que vulguis no vulguis han de contribuir á pagarli un sonet de catorze ó setze mil ralets perque vagi propagant l' impietat.

P.—Si axó passa Senyó Pau, no es pas estrany que tots los assumptos y totes les empreses que acomet lo govern d' Espanya tinguin los funestos resultats que tenen, y no será tampoch estrany que dintre poch anys la nació espanyola desaparegui del mapa. Vamos senyó Pau estigui bonet y tranquilisís.

M.—Si; fins que la paciència se 'ns acabi y units tots los católichs, escembrém la xusma impia que 'ns endogala, alcansant pera nostra patria com deya dias enderrera la BARRETINA las verdaderas llibertat, igualtat, y fraternitat cristianas. Adeu, adeu, Juliá.

PERET DE PELAGALLS.

NOTA DE LA REDACCIÓ.—Aquest «Dialech» degut á la ploma d' un modest fill del poble (y al que havem donat cabuda sens afegirhi ni treurhi, ni un punt ni una coma) expressa los sentiments que alenan encara en la honrada pagesia catalana y vé á ser una verdadera protesta á la propaganda diguemho aixis *Campanera*.

Los fochs artificials

Com los fochs artificials,
no s' ha vist pas maravella,
brillem mes que cap estrella,
y al mon no tenim rivals,
puix son tals
nostras gracias, si 's repara,
que si al sol fins se 'ns compara,
¡quant mes val que sa llum vella
nostra llum qu' es nova encara!

Tal va dirme un atrevit
fent zichs-zachs y giravoltas,
y espatechs y pocas-soltas,
per l' espay pujant ardit,
(sent de nit,
prou del sol parlar podia)
mes... quan ufanos lluhia,
ple de brill y galas moltas
va sobtarlo l' agonía.

Son á eix foch, segle present,
tas obras agermanadas;
las antigas, ja oblidadas
com lo sol que constantment
brilla ardent,
sa llum pura, es duradera
(qu' es un sol la ciencia vera)
mes las tevas, á llum dadas,
son de llum molt passatgera.

PASSAT DE MODA.

DIÁLECH DE ACTUALITAT

entre un pagés y 'l manescal de Pallargues

(CASSAT AL VOL)

ON dia tingui Senyó Pau, ¿que s' está prenent lo sol?

M.—Si Juliá, y vos ¿que pot sé anau á la vinya?

P.—No Senyó no, so surtit á doná quatre pasos, que ja feya quatre ó cinch dies no havia sortit de casa, consu-

ntme de tristesa y desesperació.
M.—Y don 'hs Juliá ¿que teniu de nou?
P.—Estich passant una tribulació d' aquellas mes terribles; suposis qu' al xicot gran que ja acaba de cumplí lo *trenit* del servey de les armes,

Lo peix de l' ona

(Acabament)

CONTENT l' home se entornava cap á casa seva pera dur la bona nova á sa muller, quan va adonarse que no tenia 'l bon camí, y sens saber com, va trobarse á la ciutat del rey y devant d' una magnífica casa ab gran luxu amoblada, ahont boja d' alegría l' esperava la seva dona rodejada de criats, criadas y cotxeros, puix que també tenia cotxes, y ricament vestida.

També s' alegrá lo antich pescador, al veurer la alegría de ella, per creurer que al últim estaria contenta; pero també va enganyarse. Las senyoras de la ciutat sapigueren, no se com, que sas mans estavan més acostumadas á manejar la trema que no pas los brillants que lluhian en sos dits, y no volían tractarhi, y á més, havent vist un dia lo palau reyal per dintre, y la magnificencia de la cort, volia un titol que poguer tirar á la cara de las que la befvan y que li permetes al mateix temps ser dama de la reyna y poguer estar en aquell tant bell palau.

Vulgas que no, son pobre marit no tingué més remey que tornar á la platja á cantar la cansó, y demanar al peix li satisfes aquesta nova exigencia.

Com sempre, 'l peixet sens fer cap observació concedí lo que li demanava ab gran sorpresa seva, que no s' esplicaba sa molta paciència.

Y efectivament, quan estigué de retorn á sa casa, s' trobá ab un titol de Marqués y que sa dona havia estat nombrada dama de la reyna.

¿Mes que os creureu que va estar contenta per aixó? donchs tampoch, y son pobre marit cregut que ab aquesta última concessió hauria acabat d' una vegada, puix que já mes no 's podia desitjá, 's trobá ben enganyat. Nada menos que ser reyna ella mateixa se li havia ficat ara al magí y no hi hagué medi de treurerli; per lo que ja tenim altre volta al infelís marit cantant la cansó devant las onades que anavan y venían mostrant sas escumas argentadas per los raigs de lluna, sobre una de las quina y com las altres vegadas, li aparegué lo peix.

L' home confós y tremolant exposá la seva petició, á la que respongué lo peix alegrement y tot capbussantse dintre una ona, que concedí li era.

Tal dit tal fet; quan arrivá á la ciutat 's trobá que hi havia hagut gran revolució, destronats los reys, y entronisada sa dona.

Entre content y apesarat se 'n aná al palau reyal, que de aquella hora en avant devia ser sa estada, content per creurer que era ja impossible lograr mes, que sa dona á la fi estaria contenta y no li caldría tornar á amohinar lo peix; apesarat, porque creya injusta y fora de tó la seva elevació, y 'l càrrech de rey li pesava com un plom sobre sas espatillas.

Al principi tot aná be, la dona estava contenta y semblava que ja res mes podia desitjar; pero per desgracia, un dia, per no sé quinas complicacions li digné lo ministre que aquell assumpto lo devia resoldre 'l Papa y que devant sas supremas decisions no hi havia mes remey que sotsmetres.

—¡Ah! ¿es que 'l Papa te mes poder que 'ls reys y que tothom? donchs vull ser Papa.

Res hi valgué; son marit, desesperat, procurava ferli veurer lo absurdo de semblant petició, un desproposit tan grant que era impossible, y que enterament no ho volia demanar. Mes ella 's posá frenética y exaltada cridant y amenassant y dihent que lo peix devia ferho puix havia promés cedir á tot sens posar restriccions, y per tú l' estribillo de sempre, que ell li havia deixat la vida que era lo millor que 's pot tenir, y aixis era que ho volia.

Trist y capficat s' en aná ell á la platja y allí al peu de l' aygua comensá com de costum:

Onas, onas, ¡eh!
Onas, onas, ¡ah!

y dret á dalt d' una d' ellas sostenintse ab sa cuneta y reflectant sas lluentas escatas argentadas per la lluna, aparegué lo peix.

L' home formulá sa petició, y 'l peix allavoras, mes sens joguinar ab l' aygua com las altres vegadas li respongué.

—Prou, esclau de la teva dona, has anat y vingut com un ninot pera satisfes los seus grans capritxos, y no contenta de tant y tant com se li ha concedit demana ara un impossible; y com que la seva ambició, cas de que aixó 's pogués realisar, tampoch se veuria satisfeta puix es com la mar que com mes te mes vol, en cástich de son orgull y ambició sens mida y de la teva tontería, ara ho perdreu tot y tornareu á ser pobres y miserables com avants, sens que á ta veu jo torni á sortir mes. Digné, y movent sas aletas y sa ona platejada s' enfonsá per sempre mes, dins de la mar salada.

L' home feu vía de retorn y al passar per prop de la seva antiga cabanya, la trobá oberta, y fi-

cantse dins, hi trová á sa muller vestida ab la miserable roba d' altre temps y plorant desconsolada; allí hi vege també sas tremas aparelladas com invitando á rependre son antich ofici, son pobre lit que ara 'ls havia de pareixer mes dú que avants, després de haverne tingut de tant tous, y sa taula vuyda de tota mena de vianda.

Lo be de Deu de que disfrutaren s' era acabat pera sempre y calia tornar altre volta á sa vida de penalitats.

L' home com mes te mes vol, y l' ambició es causa de totas las desgracias.

MARÍA DE BELL-LLOCH.

CANTARS, EPÍGRAMAS

Y COSAS QUE NO SON EPÍGRAMAS NI CANTARS

Cantar

No t' aficionis al or
perque roba la quietut
sigas avar de virtut
que n' es lo mes gran tresor.

N. OLLER.

Cantars bilingües

*Finas perlas son tus dientes
y tus ojos dos estrellas;*
pro, junt ab ton nas de llóro,
en lloch de gracia, fas pena.

*Al contemplar la natura
vista y alma se extasian*
pro si miro *La Tomasa*
sols veig llot y porqueria.

UN MANRESÁ.

Epígrama

—¿Com es qu' ara vols casarte
ab una boja, Andreuet?
—Noy axó obeeix á rahons
d' economia; cla y net:
si 't casas ab una boja
com ho es la meva *Pepita*,
com qu' es dona se...se cap
sombbrero no necessita.

UN HOME.

Impossibles

Per un catxutxaire, viure de gorres.
Per un corneta, tocar á bateig
Per un picapedrer, treballar les pedres del fetge.
Per uua planxadora, planxar lo puny d' un bastó.
Per un cassador, agafar los aucells del orgue.
Per un cómic, fer lo paper d' estrassa.
Per un manescal, curar lo casco dels llancers y municipals.
Per un pirotechnich, enjegar morters de cuyna.
Per un músich, tocar lo contrabaix ab l' arch de Sant Martí.
Per un barber, afeitar la cara d' una xapa.
Per un sastre, cusir ab agullas de campanar.
Per un pagés, llaurar un tros de ciri.
Per un darvinista, no rebre micos dels nets de clatell.

SECRETARI DE LES PENELLES.

A LA VORA DEL FOCH

Entra un noyet á cal adrogué y diu:

—Vinch en recado de la mare que fassi 'l favor de dar-me un ou ben fresch.

—Té,—respon lo dependant,—aquí tens aquest que ara mateix l' acaba de fer la gallina.

—Donchs no 'l vuy,—respongué 'l noy,—perque sería massa calent, y la mare m' ha dit que fos ben fresch.

Un home gros se presenta plorant al Sr. metje y li diu que tenint la costum de dormir ab la boca overta, ha tingut la desgracia d' empassarse una rata.

—¿Quin remey hi ha pera mi, clamava aquell infelís?

—¿Quin remey? respongué 'l senyor metje tranquilament; es molt senzill, menjis un gat.

ATNAGRAG.

Telegramas

Isla de Cuba, 25-11 n.—No hi há ningú que tingui dos dits de front que no hagi conegut que 'l periódich *La Camama de 'n Calsas*, desde que *La Borratxina* va fer notar la propaganda fli-

bustera que venia fent ab escrits y gravats, ha girat quia y procura arrencar de sa destrempada guitarra ROMANSOS PATRIÓTICHS MERCANTILS.

Axó ve á ser pera sos lectors, com la bola de sal que 's dona als animals pera que agafin gana y s' empassin las garrofas ab que 'ls manté tot dihent: Vingan Ruchs-esquilats y Céntims.

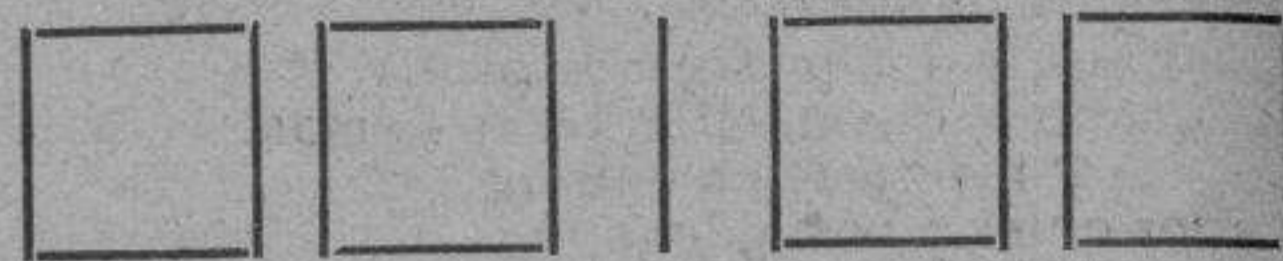
LO CORRESPONSAL DE LA BORRATXINA.

Agramunt, 30-8 m.—Al mitj de la plassa major d' aquesta Vila alstarán nostres turroners un gran monument fet de turró, al autor del article «¡Viscan los turrons de Agramunt!» y tots los que vagin á veurel y presentin lo *rebut* de un any de suscripció á *LA BARRETINA* tindran dret á clavarhi una caxalada.

LO XICH DEL QUELETO.

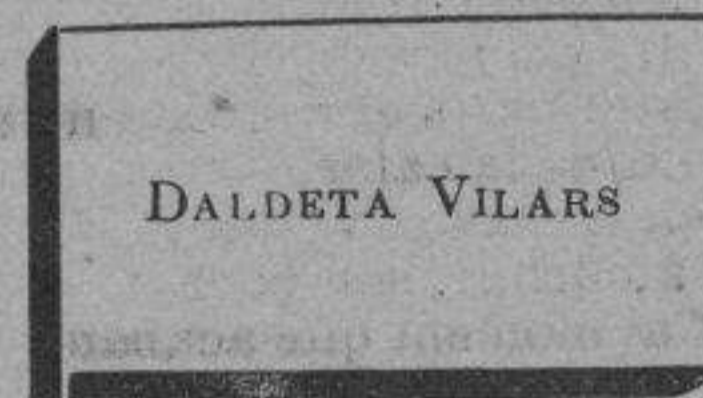
TRENCA-CLOSCAS

Joch de pals

Formar ab aquesta série de pals una figura geométrica compertament rodona.

Targeta

Formar ab aquestas lletras lo nom d' un poble catalá
MANEL NOGUERA Y GRAU.

Enreda-llenguas

Si un enrajolador de rajolas enrajola ab rajolas desenrajoladas de una casa enrajolada ab rajolas tambe desenrajoladas las rajolas se desenrajolarán aviat porque s' haurán enrajolat y desenrajolat tants cops que casi ni rajolas d' enrajolá semblarán.

JOSEPH TORRES.

Soluciones als trenca-closcas del número passat

Solució á l' Endevinalla.—*Odon*.
Solució á la Targeta.—*Molins de Rey*.
Solució á la Xarada.—*Barbará*.
Solució al Rombo:

G
P a l
P a l l a
G a l l i n a
L i m a
A n a
A

CORRESPONDENCIA

A. N. T.: va bé; lo altre pot presentarho quan vulgui —Freixas: al torn.—Guixsona: veurém de aprofitarho.—Pau de ca 'n Toy, Sutana de tal, y Tollet: lo de vostés no roda prou bé y á tots cinch haig de dirlos que cinch vegadas quinze centims, son tres rals, y cinch cops cinch centims, son un altre ral, total; quatre rals regalats entre sellos y carter. Escriguin los treballs dins d' un sobre talladas las puntas y escriviathe *Originals pera impremta* y posinthe per cada 15 grams un sello de un quart de céntim y tots farem negoci.—R. Calderes: moltas mercés per son desprendiment al renunciar al 30 per cent que com á corresponsal li abonava l' administrador. Del demás procuri enviar articles que 'ns agradin y ja veu que sabem acceptarlos. Respective als quartos pot entregarlos al majordom de casa la Sra. que vá cobrar lo darrer istiu y ¡Viscan los turrons d' Agramunt!—I. T. P.: quedará complascut y gracias per tot; lo género de vosté escasseja y agrada.—J. N. y S.: no m' acaba de fer prou felis lo qu' envia.—Gilbert Escallat: l' epigrama es al torn y la poesta no s' ha rebut. Ja veu que ab lo de vosté fem fira.—Ja-pica, Noy de la Laya, J. Llauné, Cambrillo, Leu Quim, Sam y Fesomia: tot lo de vostés no fá la cana.—F. R. y B., J. Mas, N. A. de B. y A. Sallescas: al torn.—J. R.: si aquesta Conchita llegia 'ls versos que li dedica, aniria á riscos de trencarse l' espinada, porque cauria d' espatillas. L' estina y li diu mona? ¡ah dolentot!—Un amic del Borrero: no m' estranya gens porque 's veu que las pussas lo deuen fer ballar de gust. Si ara que fa tan fret li piccan ¡infelís! que farà al istiu, llavors en lloch de confeccioná un vers per dirnos qu' *una pussa li va picar* podria compondre un drama ab cinch actes.—Un Campanero: si 'l seu mestre y director li dihuen *doble Ruch ó Roca y Ruch*, ó dos vegadas *Roca* ¡que deura ser vosté! perque d' un Ruch que cobra á un que paga encara hi ha una gran diferencia. Vosté preten defensarlo y ell no ha sapigut trobar altra defensa que clavar un raig de dellonsas? ¡Pobre Calsas! ab defensors com vosté á lo menos va á presidi.—L' Ermitá del Sió: moltas mercés, va be.—Fulana de tal: lo mateix li dich.—M. O. y A.: no 's podrien reproduhir be, per falta de precisió de llineas y per haberhi llapis. Dispensi y gracias.